

יש צמיחה אחרי נשירה

דבורי וקשטוק, מכשירה מאמנות, מייסדת ומנהלת את מרכז 'סוויטש פלוס', ברחה מהקהילה רק כדי לחזור אליה

"אני חושבת שמאז ומעולם הייתי בן אדם שמתקשה לקבל תנאים רק בגלל ש'ככה זה' ו'ככה כולם עושים'. תמיד הייתי צריכה לבדוק למה ומי אמר שככה ומה מסתתר מאחורי", פותחת דבורי את דבריה בגילוי לב אופייני.

"בגיל צעיר מאוד כבר הייתה בי בגרות גדולה ושאלות גדולות לא פחות. הבגרות שלי אפשרה לי לבחון את העולם ממבט מבוגר, אבל גם הציבה בפניי ניסיונות לא פשוטים בכלל. לא היו לי חברות כי הדברים שמעניינים ילדות בנות עשר לא עניינו אותי בכלל, אבל גם לא היו לי תשובות לשאלות כי לא היה לי עם מי לדבר עליהן.

הייתי ילדה בת עשר עם שאלות של מבוגרים. הגדולים לא הבינו מה אני

רוצה מחייהם ואני עסקתי בהישרדות. בלהצליח לעבור את היום הבא. מבחינת תנאים פיזיים היה לי כל מה שילד צריך והרבה מעבר, אבל ברמה הרגשית לא היה לי כלום. אף אחד לא הכיל את השכל או את העומק שלי. לכל שאלותי הייתי צריכה למצוא תשובות לבד. כששאלתי אותן קיבלתי תשובות כמו: 'איזו שאלה מטופשת, רואים שאת קטנה!' או גרוע יותר: 'איך את מעזה לדבר?'. והפנמתי. מהר מאוד הפסקתי לשאול בקול. אבל המשכתי לשאול את עצמי, בשקט, ולחפש תשובות ומשמעות."

אבל המשמעות הלכה ונעלמה.

"היו לי המון שאלות. על החיים, על אושר, על מוות, על כל דבר. ערימות של שאלות ואפס תשובות. לא היה

לי מי שיענה אז עניתי לעצמי. חלק מהתשובות היו נכונות וחלק היו שגויות לגמרי, אבל לא הייתה לי דרך לדעת שהן שגויות בלי לבדוק אותן..."

רק בביתה 'י' סימני מורה קלטה משמיהו לא תקין אצלי. היא הזמינה אותי לדבר איתה אבל אני כבר הייתי רחוקה-רחוקה. אמרתי שאינני מעוניינת בקשר אבל היא נלחמה, ואני חייבת לה את חיי. בשלב מסוים היא אמרה לי: 'דבורי, יש לך בקשה אחת ואני מבטיחה שאני עוזבת אותך. אני רוצה לחבר אותך למישהו שייתן לך תשובות'. אמרתי לה בבוטות: 'אין לך בשביל מה'. המורה התעקשה בכל זאת ואני הסכמתי להיפגש עם הרב, לא כדי לשמוע ממנו, אלא בשביל להוכיח לה שאני צודקת.

מהרגע שנכנסתי לחדר שלו הבנתי שהוא משהו אחר, לא שופט, לא מבקר ולא פוחד משאלות קשות. מכיל, מקבל, בגובה העיניים ממש. יש לו לב במודל אולם ותשובות כמעט לכל השאלות שלי. מולו יכולתי להגיד כל מה שאני רוצה. הייתי אומרת את הדבר הכי מעזעזע בעולם והוא היה שלי כילו אמרתי לו שעכשיו השמש זורחת. הוא היה שומע אותי עד הסוף ואומר: 'אני מבין'. זה באמת לא קל, רעבעען בדירע'. ורק אחרי שהוא שמע הכול עד הסוף הוא גם ענה. לחב הדברים היו לו תשובות, וכשלא היו לו, הוא פשוט אמר 'אין לי תשובה בשבילך, רעבעען', והאמירה הזאת הגיעה ממקום כל כך שלי ומחובר שקיבלתי אותה.

התחנתני בגיל צעיר וגם

סיימתי את הנישואין בגיל צעיר מאוד. עזבתי את הקהילה לגמרי, עבדתי במשרד חילוני בעבד בתשעה באב ובחגים ואפילו ביום כיפור. אבל דווקא היכולת הזאת גרמה לי לשמור על עצמי יותר. כשלאף אחד מסביב לא היה אכפת מרמת החחימה שלי - הייתי צריכה לדאוג לה בעצמי. זה היה שלב קריטי בדרך שלי חזרה."

וזורת חזרה...

"כן, שני דברים גרמו לי לעשות את זה. בעצם, שלושה. אחד היה האמון של הרב שלי, שיווה אותי לאורך התהליך. הוא תמיד ידע שאחזור ('יש לך נשמה שלא תוכל לחיות בשום מקום שהוא לא האמת') ולא נבהל מהסיפורים שלי. השני היה הקווים האדומים ששמרתי בכל מחיה ובסביבה

דבורי וקשטוק:
"היו לי המון שאלות על החיים. על כל דבר. ערימות של שאלות ואפס תשובות. לא היה לי מי שיענה אז עניתי לעצמי"

כל כך חילוניות זו הייתה מסירת נפש אמיתית. יש דברים שרק בשמיים יודעים, ואתם אירועים מכוננים הלכו איתי והזכירו לי את השורשים החזקים שנטעו בי בזכות הערכים האיתנים שקיבלתי בבית שבו גדלתי והתפילות הבלתי פוסקות של אמא שלי.

השלישי היה המחשבה על העתיד. באיזשהו זמן הגיע שלב שהתחלתי לחשוב הלאה. התחלתי לשאול את עצמי מה יהיה עם הילדים שלי. והחלטתי: אני רוצה אותם חרדיים, ולא סתם חרדיים. חסידים כמו החסידות השמורה שבה גדלתי! התברר לי מה אני רוצה והתחלתי לחתור לשם בכל הכוח. אני עקשנית..."

לפני חצי שנה הייתי במסיבת חומש של הגדול שלי. התרגשתי שם כמו שלא התרגשתי מעולם. לא יכולתי לצלם במצלמה, היא רעדה לי בידים מרוב התרגשות. בכיתי בלי שליטה. הסתכלתי עליו, על בן החמש שלי, החסיד עם הפאות הארוכות, ואמרתי לעצמי: 'דבורי, בכלל לא היית אמורה להיות פה! אין זה קרה לך?'. זה באמת היה הדבר האחרון שמישהו האמין שיקרה לי בחיים. אבל אז גם עניתי לעצמי שבעצם, למען לא ילד מתוך כוזה הוא הדבר הכי טבעי בשבילי. אני בחרתי מחדש. בחרתי במלוא מובן המילים. לא כי הדרך קלה, לא כי היא תמיד מהנה, אלא כי היא הדרך היחידה ששווה לי בשבילה להתאמץ ככה. ועל עבודה אמיתית יש תמורה וברוך ה' אני זוכה לראות אותה יום-יום שעה-שעה. הבחירה הזאת היא לא משהו ששניתני רק בעבר. זאת בחירה שאני בוחרת בכל יום מחדש. לא מתוך מקובלות חברתית, לא כי חייבים, אלא כי אני רוצה."

במבט לאחור, דבורי מוצאת אפילו נחמה במסלול המתפתל שעברה:
"למפרע אני מודה לה' על הדרך שעברתי. הייתי צריכה לעבור את המסע הזה. אין לי שאלות. הייתי חייבת להגיע לאמת שלי מתוך רצון ולא בגלל שככה נולדתי. זה בדיוק המסלול שהייתי צריכה לעבור, שהתאים לנתוני הנפש שלי, ובזכותו אני יכולה גם לעזור לאנשים אחרים לעשות שינוי בלי גרם של שיפוטיות כלפי אף אחד בכל מקום שהוא נמצא."